

Nr 222

Av herrar Gustavsson i Alvesta och Eriksson i Bäckmora, om
tidpunkten för utbetalande av ersättning vid expropriation av vägmark.

Enligt gällande väglag har väghållare rätt att taga för vägändamål erforderlig mark i anspråk så snart vägrätt härför erhållits. Någon skyldighet att, innan mark tagits i anspråk, hos KB nedsätta eller till markägare utbetala ersättning för vägrätten föreligger icke. I de fall kronan är väghållare, sker dock vanligen i nära samband med marktillträdet utbetalning a conto av den ersättning, som vederbörande vägförvaltning beräknat i varje särskilt fall. Som främsta motivering för a conto-ersättning har kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört, att kronan därigenom vill undvika ränteförluster. Väghållaren skall nämligen enligt väglagen betala 6 % årlig ränta på ej gulden ersättning.

I övriga markupplåtelse under tvång med stöd av t. ex. expropriationslagen och vattenlagen skall, innan mark och tillstånd tages i anspråk, ersättning gäldas. I och med att skyldighet att utge ersättning, innan vägmark tages i anspråk med vägrätt, icke föreligger, förekommer en del fall, där markägare får vänta på ersättning under så lång tid efter ianspråktagandet av marken, att han därmed vållas obehag. Frågan har i denna del ytterligare aktualiserats genom att väghållare i vissa fall — särskilt i fråga om motorvägar — föredrager äganderätt till vägmarken i stället för vägrätt. Väghållaren begär därvid tillstånd av Konungen att expropriera marken med äganderätt. I dylika fall anser sig kronan icke ha möjlighet att vare sig genom nedsättning hos KB eller direkt till vederbörande sakägare utgiva likvid för mark och intrång, förrän slutligt avtal eller lagakraftvunnen dom föreligger. Eftersom det vanligen tar flera år att genomföra en expropriation, medför detta lång väntetid för sakägarna, vilket t. ex. vid behov av likvida medel och vid äganderättsöverlåtelse o. d. kan vålla avsevärda olägenheter.

Det måste anses otillfredsställande att utbetalning icke skall ske i de fall väghållaren t. o. m. enbart överväger huruvida ansökan om expropriation skall ske eller icke av mark, som redan tagits i anspråk med stöd av väglagen.

Av de ärenden av här berört slag som varit föremål för domstols prövning på skilda platser i landet har framkommit att det föreligger viss skiljaktig tolkning av möjligheterna för en väghållare att utge ersättning i de fall

icke lagakraftvunnen dom eller slutligt avtal föreligger. Det synes därför vara angeläget, att en lagändring — därest en sådan erfordras — snarast kommer till stånd, så att här ovan relaterade dröjsmål och olägenheter undviks, icke minst med tanke på att den enskildes rätt icke skall trädas för när. En sakägare bör sålunda ej få en försämrad rättsställning till följd av under senare år från väghållarens sida ändrad inställning, vilken uppenbarligen icke kan ha förutsetts av lagstiftarna.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen för sin del måtte besluta, att väghållare i de fall, då mark tas i anspråk genom expropriation, må äga rätt att utge ersättning innan slutligt avtal kommit till stånd eller lagakraftvunnen dom föreligger; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderlig lagändring.

Stockholm den 24 januari 1962

Rune Gustavsson
i Alvesta

John Eriksson
i Bäckmora

Nr 223

Av herrar **Magnusson** i Tumhult och **Hedin**, om *höjning av maximiastigheten för tyngre lastbilar och bussar.*

(Lika lydande med motion nr 175 i Första kammaren)

Stockholm den 24 januari 1962

Erik Magnusson
i Tumhult

Carl Eric Hedin